

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

06.10.2026, 11.45 - 06.10.2026, 11.46

1. Lausuntoa antavan rooli *

Organisaation puolesta, organisaation nimi:

Oulaisten vanhusneuvosto

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Sanna
Sukunimi	Mäyrä
Sähköposti	sanna.mayra@oulainen.fi

3.

Oulaisten vanhusneuvosto
Eläkeliiton Oulaisten yhdistys ry
Eläkeläiset ry

Hyvinvointialue Pohde

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämissuunnitelmaan.

Sosiaali-ja terveyspalveluiden järjestämissuunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä, joilla tuetaan palvelujen tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä hyvinvointialueen taloudellista kantokykyä. Toimenpiteet kohdistuvat muun muassa palvelurakenteen uudistamiseen, palveluverkoston kehittämiseen sekä digitaalisten palvelujen hyödyntämiseen.

Ennaltaehkäisevänä toimintana haluamme kiinnittää huomiota ikäneuvolan kehittämiseen. Nyt ikäneuvolaan pääsevät vain 68 vuotiaat, joten vanhemmilla ikäpolvilla tulee olla myös ”neuvola”, mihin ottaa yhteyttä/kysyä pieniä, omaan terveydentilaan vaikuttavia asioita. Pelkästään Aino-neuvonta ei palvele tätä tarkoitusta.

Järjestämissuunnitelmassa puhutaan kuntouttavasta päivätoiminnasta ja sen kehittämistä arvioidaan ja jatketaan. Oulaisissa toimi aikaisemmin päiväkeskus 5 päivänä viikossa, nyt toimintaa on neljänä päivänä. Päivätoiminta on monelle ikäihmiselle viikon piristys, joten etäpäivätoiminta ei täytä sitä yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen tunnetta.

Tavoitteena on, että ikäihmiset asuvat kotona mahdollisimman pitkään. Kotona asuvien määrä on kasvanut hieman vuodesta 2025; 93,9 => 94,5%. Kotona asuminen tulee olemaan haaste. Onko kotona turvallista asua, toimivatko lämmitys ja tekniikka kuten kuuluu. Omakotiliiton toiminnanjohtaja Marjut Silander sanoi haastattelussa (Maaseudun Tulevaisuus), että maaseudulla koti voi olla vanhuuden turva, mutta myös loukku. Muutto lähemmäs palveluita ei ehkä onnistu, koska haja-asutusalueen taloa voi olla vaikea saada kaupaksi.

Ikäihmisten kotihoito on siis turvattava kaikille sitä tarvitseville, riippumatta asuinkunnasta sekä siitä, asuuko kuntakeskuksessa vai reuna-alueella. Huolestuttavaa on järjestelmäsuunnitelman maininta kotihoidon lääkäripalveluiden tavoitetason laskemisesta vuosina 2027-28.

Talous ei saa ajaa ihmisten hengen ja turvallisuuden edelle.

Kun tarvitaan ympärivuorokautista hoitoa/hoivaa, tulee sitä olla saatavilla myös omalla kotipaikkakunnalla. Ikäihmisten hoivapaikkojen lakkauttaminen tulee lopettaa. Pitkät välimatkat erottavat pariskuntia ja perheitä. Perhehoito on nyt nostettu yhdeksi uudeksi muodoksi ikäihmisten palveluissa. Kuitenkaan asukkaat eivät voi asua perhekodissa ”loppuun saakka”, joten heille täytyy löytyä ns. jatkohoitopaikka.

Pohteen järjestämissuunnitelmasta:

Järjestämme saattohoitoa sairaala-, akuutti ja laitoshoidon lisäksi kotisairaalan turvin kotona, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä sekä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa

Omaishoitajien palkkioiden leikkaaminen vaikuttaa niin hoitajaan kuin hoidettavaan. Mikäli omaishoitajien taloudellista tilannetta heikennetään, paine hyvinvointipalveluiden käyttöön kasvaa, jos omaishoitaja ei enää pysty jatkamaan arvokasta työtään.

Palveluiden keskittäminen ja säästöt eivät jakaudu hyvinvointialueella tasaisesti. Onko tämä sitä palvelurakenteen uudistamista? Liika keskittäminen kadottaa paikallista osaamista. Matkat palveluiden piiriin pitenevät, pääsy niihin vie aikaa ja rahaa.

Oulaskankaan sairaalan toimintoja on ajettu alas ja nyt on päiväkirurgia loppumassa, ellei aluevaltuusto päättä toisin. Suomen valtio panostaa parhaillaan merkittävästi sairaaloiden ja sote-sektorin varautumiseen kriisi ja poikkeusoloissa. Tämän vuoksi tulee Oulaskankaan sairaala ja sen henkilökunta säilyttää toimivana yksikkönä. Valtio panostaa varautumiseen, mutta jatkuvat säästöt/talousleikkaukset ja henkilöstöpula voivat vaarantaa kriisivalmiuden.

Miten lisätään tuottavuutta? Henkilökunta on edelleen se tärkein voimavara, mutta tuottavuutta ei voida laskea heidän varaan. YT-neuvottelujen myötä henkilöstöä vähennetään.

Ikäihmisten palveluissa henkilöstömitoitus on jo minimissä ja hoidettavat ovat huonokuntoisempia, joten henkilöstöä ei ole vara vähentää. Tukipalvelut (siivous, ruokahuolto) on säilytettävä näiden alojen ammattilaisten hoidettavina.

Perustuslaki takaa jokaiselle ehdottoman oikeuden välttämättömään huolenpitoon, joten toivomme, että ikäihmisten palveluihin ei kohdistu enempää säästöjä ja toimintayksiköiden lakkautuksia.

Vanhusneuvosto, Oulaisten kaupunki
Eläkeliiton Oulaisten yhdistys
Eläkeläiset ry Oulainen